ଅଧ୍ୟାୟ ୧

ଗଜପତିଙ୍କ ବାଲ୍ୟକାଳ ଓ ଶିକ୍ଷା

ଗଜପତି ଶୈଶବ ଅବସ୍ଥାରୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଧୀର, ବୁଦ୍ଧିମାନ ଓ ପରାକ୍ରମୀ ଥିଲେ। ରାଜପରିବାରରେ ଜନ୍ମିତ ହେବାରୁ ତାଙ୍କୁ ଶୈଶବରୁ ବିଭିନ୍ନ କଳା, ଶାସ୍ତ୍ର, ଅସ୍ତ୍ର-ଶାସ୍ତ୍ର ବିଦ୍ୟା ଓ ରାଜନୀତି ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯାଇଥିଲା।

ତାଙ୍କର ଗୁରୁମାନେ ତାଙ୍କୁ ଧର୍ମ, ନ୍ୟାୟ, ଲୋକହିତ ଓ ଶାସନ କଳାରେ ପାରବର୍ଶୀ କରିଥିଲେ। ସେ ସେନା ଚାଳନା, ଘୋଡ଼ାଚଳନା, ଧନୁର୍ବିଦ୍ୟା ଓ ଯୁଦ୍ଧନୀତିରେ ମଧ ପ୍ରବୀଣ ଥିଲେ। ଏହି ଶିକ୍ଷା ତାଙ୍କ ଜୀବନରେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ମହାନ ବିଜୟ ପାଇଁ ମଜବୁତ ଭିତ୍ତି ହୋଇଥିଲା।

ଅଧ୍ୟାୟ ୧

ଯୁଦ୍ଧକଳା ଓ ଧନୁର୍ବିଦ୍ୟା

ରାଜକୁମାର ପ୍ରତିଦିନ ପ୍ରଭାତେ ଉଠି ଗୁରୁଙ୍କ ସହିତ ଅଭ୍ୟାସ କରୁଥିଲେ । ପ୍ରଥମେ ଶରୀରତର୍ଜ୍ଜା, ଦଣ୍ଡ୍ର-ବେଡିକ, ତରୁଆଳ ତାଳନା, ଗତିବିଦ୍ୟା ଏବଂ ଧନୁର୍ବିଦ୍ୟାର ଅଭ୍ୟାସ ହେଉଥିଲା । ଗୁରୁ କହୁଥିଲେ, "ଶରୀର ଦୃଢ଼ ହେଲେ ମନ ମଧ୍ୟ ଦୃଢ଼ ହୁଏ, ଆଉ ମନ ଦୃଢ଼ ହେଲେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସାଧନ ସହଜ ହୁଏ ।"

ଏକଦିନ ଗୁରୁ ରାଜକୁମାରଙ୍କୁ ଧନୁଷ୍ଟ ଧରାଇ କହିଲେ, "ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ଭଲଭାବେ ଦେଖୁ, ମନକୁ ଏକାଗ୍ର କର । ଶ୍ୱାସକୁ ସିଞ୍ଚିଳିତ ରଖ଼ ଓ ଭୟ କରନି । ସତ୍ୟ ଯୋଦ୍ଧା ସେ, ଯିଏ କେବଳ ଶତ୍ରୁଙ୍କୁ ଜିତେ ନୁହେଁ, ନିଜ ମନର ଭୟ ଓ ଅହଙ୍କାରକୁ ମଧ୍ୟ ଜିତେ ।"

ରାଜକୁମାର ମନୋଯୋଗରେ ଅଭ୍ୟାସ କଲେ । ଦିନକୁ ଦିନ ତାଙ୍କର ତୀରଅନ୍ଦାଜୀ, ତରୁଆଳ ତାଳନା ଓ ଅଶ୍ୱାରୋହଣରେ କୌଶଳ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲା । ଗୁରୁ ତାଙ୍କର ଧୈର୍ଯ୍ୟ, ଶୃଙ୍ଖଳା ଓ ଅଦମ୍ୟ ମନୋବଳକୁ ଦେଖୁ ଖୁସି ହେଲେ ।

ଅଧ୍ୟାୟ ୧

ଜ୍ଞାନ, ନୀତି ଓ ଦାୟିତ୍ୱ

ଯୁଦ୍ଧକଳା ସହିତ ରାଜକୁମାର ଶାସ୍ତ୍ର, ଇତିହାସ, ନୀତିଶାସ୍ତ୍ର, ଧର୍ମ ଓ ରାଜ୍ୟ ପରିଚାଳନାର ଶିକ୍ଷା ମଧ୍ୟ ଗୁରୁଙ୍କୁ ଠାରୁ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିଲେ । ଗୁରୁ ପ୍ରତିଦିନ ପାଠ ପଢାଇବା ସମୟରେ ପ୍ରାଚୀନ ଓଡିଶାର ମହାନ ରାଜାମାନଙ୍କ କାହାଣୀ କହୁଥିଲେ — କିପରି ସେମାନେ ପ୍ରଜାଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ବେଲେ, ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ କଲେ ଏବଂ ଧର୍ମ-ସଂସ୍କୃତିର ରକ୍ଷା କଲେ ।

ଗୁରୁ କହୁଥିଲେ, "ସତ୍ୟ ରାଜା ଯେ, ଯିଏ ନିଜ ପ୍ରଜାଙ୍କ ସୁଖ-ଦୁଃଖକୁ ନିଜର ବୋଲି ଭାବେ । ଶକ୍ତି ସହ କରୁଣା, ବିଜୟ ସହିତ ନମ୍ରତା ଓ ଜ୍ଞାନ ସହିତ ନୀତି ଥିବା ଦରକାର । କେବଳ ଯୁଦ୍ଧ ଜିତିବା ନୁହେଁ, ଲୋକଙ୍କ ହୃଦୟରେ ସମ୍ମାନ ଜିତିବା ହିଁ ସତ୍ୟ ସଫଳତା ।"

ରାଜକୁମାର ଗୁରୁଙ୍କ କଥା ମନେ ରଖିଲେ । ସେ ବୁଝିଲେ ଯେ, ଜ୍ଞାନ, ଶୃଙ୍ଖଳା, ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଓ ଦାୟିତ୍ୱବୋଧ ନ ଥିଲେ କୌଣସି ରାଜ୍ୟ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଟିକିରହେ ନାହିଁ । ସେ ନିଜକୁ ଭଲ ଯୋଦ୍ଧା ସହିତ ଜ୍ଞାନୀ ଓ ଦୟାଳୁ ଶାସକ ଭାବରେ ଗଢ଼ି ତୋଳିବାର ସଙ୍କଳ୍ପ କଲେ ।

